Ministerie van Justitie en Veiligheid

Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid

Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Rechtsbestel
Strafr.Bestel en Arbeidsvoor

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

nota

Kamerbrief stand van zaken aanpak civiele invordering

Datum
2 juni 2026

Onze referentie
7660360

Bijlage(n)
1

Bijlage(n)

1. Kamerbrief stand van zaken aanpak civiele invordering

1. Aanleiding

- In maart en mei 2026 is de Staatssecretaris Justitie en Veiligheid geïnformeerd over de stand van zaken van de *aanpak civiele invordering* en is toegezegd om de Kamer dit voorjaar te informeren over de stand van zaken. Een daartoe strekkende Kamerbrief wordt met deze nota aan u voorgelegd.

2. Geadviseerd besluit

Instemmen met de bijgevoegde Kamerbrief stand van zaken aanpak civiele invordering en het versturen van Kamerbrief, mede namens de Minister Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

3. Kernpunten

Beslispunten:
1. Het collectief afbetalingsplan mag uitgevoerd worden door de artikel 48 Wck-partijen en – onder aanvullende voorwaarden - door incassobureaus.
2. De ondergrens voor de afloscapaciteit bij het collectief afbetalingsplan is de beslagvrije voet, er mag ten gunste van de debiteur van afgeweken worden.
3. Er komt een wettelijke grondslag voor gegevensdeling ten behoeve van schuldhulpverlening door gerechtsdeurwaarders met gemeenten.
4. De zorgplicht voor gerechtsdeurwaarders wordt wettelijk geëxpliciteerd. Ook krijgen gerechtsdeurwaarders wettelijk de bevoegdheid om af te wijken van hun ministerieplicht als de omstandigheden daarom vragen (‘sociale ministerieplicht’).

4. Toelichting*

<u>Ad 1. Het collectief afbetalingsplan mag uitgevoerd worden door de artikel 48 Wck-partijen en – onder aanvullende voorwaarden – door incassobureaus.</u>
• Het is van belang dat een afbetalingsplan wordt opgesteld door een professionele partij die de belangen van zowel schuldeiser als schuldenaar goed weegt om tot een duurzame oplossing te komen.
• Voorstel is om aan te sluiten bij partijen die wettelijk bevoegd zijn om tegen betaling schuldbemiddeling aan te bieden, ook wel de “artikel 48 Wck-partijen”

Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Rechtsbestel
Strafr.Bestel en Arbeidsvoor

Datum
2 juni 2026

Onze referentie
7660360

genoemd.[1] Dit zijn partijen die zijn gereguleerd en onder toezicht staan.
• Omdat het instrument zich richt op de minnelijke incassofase en ook goed aansluit op de werkzaamheden van incassobureaus is het voorstel om daarnaast, onder bepaalde voorwaarden, ook incassobureaus hiervoor toestemming te geven. Dit voorkomt ook dat er een ongelijk speelveld ontstaat tussen incassobureaus en gerechtsdeurwaarders die beide in de minnelijke fase werkzaamheden verrichten.
• Nader moet worden uitgewerkt onder welke voorwaarden incassobureaus deze rol kunnen vervullen. Zo kunnen incassobureaus ook vorderingen opkopen, waarmee zij zelf schuldeiser worden. In dat geval zijn zij niet geschikt als onafhankelijk opsteller.

Ad 2. De ondergrens voor de afloscapaciteit bij het collectief afbetalingsplan is de beslagvrije voet, er mag ten gunste van de debiteur van afgeweken worden.
• Met het oog op bescherming van de burger is het wenselijk om (wettelijk) vast te leggen hoe de (maandelijkse) afloscapaciteit van de debiteur moet worden bepaald.
• Er functioneren nu twee methoden in de schuldenketen waarmee de afloscapaciteit wordt vastgesteld: de beslagvrije voet in de beslagfase en het vrij te laten bedrag (Vtlb) bij schuldhulpverlening.
• Om te voorkomen dat het voor een schuldeiser aantrekkelijk blijft om toch beslag te leggen adviseren wij om de beslagvrije voet als absolute ondergrens vast te leggen.
• Wel dient er ruimte te zijn om rekening te houden met individuele omstandigheden en naar boven toe af te wijken.

Ad 3. Er komt een wettelijke grondslag voor gegevensdeling door gerechtsdeurwaarders met gemeenten.
• Voor de doorverwijzing door gerechtsdeurwaarders van debiteuren met mogelijke problematische schulden naar gemeentes ten behoeve van. schuldhulpverlening is een wettelijke grondslag noodzakelijk, want er is sprake van verwerking van persoonsgegevens.
• Voor het creëren van een wettelijke grondslag voor gegevensverwerking moet een Data protection impact assesment (DPIA) worden opgesteld. Daar wordt op dit moment aan gewerkt. Uitgangspunt voor doorverwijzing is dat de debiteur zelf instemt met de doorverwijzing, maar het is wenselijk als de wet ook ruimte biedt om debiteuren in specifieke situaties zonder instemming te kunnen doorverwijzen.

Ad 4. Zorgplicht gerechtsdeurwaarders wettelijk te expliciteren.
• In de Gerechtsdeurwaarderswet is reeds opgenomen dat de gerechtsdeurwaarder een onafhankelijke rol heeft. In de toelichting bij de Gerechtsdeurwaardersverordening is opgenomen dat dit betekent dat een gerechtsdeurwaarder, naast de belangen van de schuldeiser, ook de belangen van de debiteur moet meewegen.
• Om deze onafhankelijke positie te onderstrepen wordt voorgesteld om in de Gerechtsdeurwaarderswet te expliciteren dat deurwaarder op onpartijdige wijze de belangen van beide partijen dient te behartigen.

[1] Zoals genoemd in artikel 48 van de Wet op consumentenkrediet. In het betreffende wetsartikel worden de volgende partijen genoemd: gemeenten, gemeentelijke kredietbanken of instellingen die zich in opdracht en voor rekening van gemeenten met schuldbemiddeling bezighouden; advocaten, curatoren en bewindvoerders, notarissen, deurwaarders, registeraccountants en accountants-administratieconsulenten. Het is overigens niet de verwachting dat advocaten, notarissen en accountants zich (op grote schaal) met deze werkzaamheden bezig gaan houden.

Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Rechtsbestel
Strafr.Bestel en Arbeidsvoor

Datum
2 juni 2026

Onze referentie
7660360

• In de wet is ook opgenomen dat een gerechtsdeurwaarder te allen tijde verplicht is binnen het arrondissement waar hij werkzaam is een ambtshandeling te verrichten indien een schuldeiser daarom vraagt (de ministerieplicht).[2]
• Om invulling te kunnen geven aan de zorgplicht moet de gerechtsdeurwaarder ruimte krijgen om zijn ministerieplicht te weigeren. Dit geeft de gerechtsdeurwaarder als ultimum remedium de mogelijkheid om (zonder toestemming van de schuldeiser) een ambtshandeling niet uit te voeren indien dit zou leiden tot een nodeloze oploop van schulden. Dit hebben we in eerdere Kamerstukken de "sociale ministerieplicht" genoemd. In lagere regelgeving of op het niveau van de Gerechtsdeurwaardersverordening kunnen hiervoor nadere richtlijnen worden uitgewerkt.

4.1. Politieke context

- In het coalitieakkoord heeft het kabinet de ambitie uitgesproken om te investeren in een effectieve aanpak en preventie van schulden. Dit gebeurt onder meer door het stelsel van civiele invordering te verbeteren. Dit is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van JenV en SZW.
- Tijdens de begrotingsbehandeling SZW is een motie ingediend waarin de regering is verzocht de uitwerking van de maatregelen civiele invordering met urgentie voort te zetten.[3]
- Tevens heeft het lid Ceder een initiatiefnota ingediend over het effectiever oplossen en duurzaam voorkomen van problematische schulden.[4]

4.2. Krachtenveld

Bij de verschillende stakeholdersessie zijn de volgende partijen betrokken geweest: KBvG, Deurwaardersbelangen.nu, NVI, VNG, NVVK, Aegis, BBW, VCMB, LOSR en VNO-NCW-MKB-Nederland.

4.3. Ontwikkelingen hiervoor

De beslissingen die zijn voorgelegd aan de bewindspersonen zijn hiervoor weergegeven.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

5.1. Toelichting

De persoonsgegevens van de ambtenaren zijn niet openbaar ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

[2] Artikel 11 gerechtsdeurwaarderswet. Hier kan slechts in zeer uitzonderlijke omstandigheden vanaf geweken worden, namelijk wanneer het op basis van de persoonlijke omstandigheden redelijkerwijs niet verlangd kan worden of wanneer het gevraagde voorschot niet is voldaan.
[3] Kamerstukken II, 2025/26, 36 800 XV, nr. 81.
[4] Kamerstukken II, 2025/26, 36 909, nr. 2.